

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103.

Telephone: 431-6344

50-ti metai

Spalis - October 27, 1965

Nr. 116

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Į LAIMĖJIMĄ VIETNAME

ĮVAIRUS PRANEŠIMAI IŠ PIETRYČIŲ AZIJOS BYLOJA APIE KARO LAIMĖS PAKRYPIMĄ AMERIKIEČIŲ NAUDAI. — SUSIDŪRUSIOS SU AMERIKIEČIŲ TECHNIKA KOMUNISTŲ PRIEMONĖS LIEKA MAŽAI VEIKSMINGOM. — PAVOJUS TAČIAU GRESIA IŠ POLITINĖS PUSĖS, KUR PER DAUG IR PER MAŽAI KALBAMA APIE AMERIKIEČIŲ-SOVIETŲ INTE-SŪ PARALELIZMĄ.

Vytautas Meškauskas

Paskutinės savaitės Time praneša, kad jis jau keturiolika kartų — nuo prancūzų pralaimėjimo prie Dienbienphu, Vietnamo reikalams skyręs savo 'co-

ver story'. Tai buvę kartais viltį sukelių pranešimai, kartais desperaciją, tokia nepastovi ten buvusi būklė. Tačiau šiandien aišku, kad jau pasiektas persilaužimas

ketvirtoji per valandą, gavusi įsakymą. Tai reiškia, kad Vietname nėra tokios vietos, kurios lėktuvai negalėtų pradėti bombarduoti po 17 minučių, gavę pagalbos šaukimą. O tai reiškia, kad jei komunistai per pirmas keliolika minučių nesunaikina savo užpulto objekto, jie turi skaitytis su aviacijos bombardavimu, prieš kuri jie neturi kiek saugumo apsigynimo. Bombardavimo grėsmė jiems neleidžia operuoti didesniais kaip batalijonas, t. y. 400-600 vyrų, junginiais. Pagaliau, tolmojo skridimo bombonešių užpultimais, apie kuriuos jie nieko nežino, nes tie skrenda iš Guamo, kur komunistai neturi savo agentų, neleidžia jiems niekur turėti visai saugios vietos poilsiui, persiformavimui, planavimui ir gydymuisi. Iki šiol džiunglėse buvo vietų, kurias komunistai be pertraukos kontroliavo 15 metų. Ten jie buvo išsikasę tunelių net kelis šimtus pėdų po žeme.

Technikos dėka per kiekvieną susirėmimą paprastai žūsta penkis kartus daugiau komunistų negu amerikiečių. Šiais metais skaičiuojama, kad komunistai neteks 27,000 karių, tuo tarpu pietų vietnamiečiai 12,000 (įskaitant apie 1,000 amerikiečių). Dėl tokio santykio šiaurės Vietnamas jau turi siūsti savo karius, vietinių partizanų jau neužtenka. Amerikiečių strategija buvo įsistiprinti tam tikruose atsparos punktuose ir iš jų plėsti savo įtaką. (Tai jau buvo aprašyta Dirvoje "Su mariniais Viet-

JAV helikopteriai padarė perversmą karo mene Vietname iš vienos į kitą vietą perkeldami didžiausius kariuomenės dalinius net su artilerija ir autovežimiais...

ŽINIOS IŠ VISO PASAULIO

* **INDONEZIJOS GENEROLAI** po sukilimo laikydami valdžią savo rankose, nesiskaito su prezidento Sukarno reikalavimais liautis persekiojus komunistus. Atrodo, kad Sukarno siekia išvengti konflikto ir ryšių nutraukimo su Raud. Kinija. Tuo tarpu vadovaujantieji generolai įrodinėja, kad kiniečių įtaigojami komunistai siekė perimti Indonezijos valdžią į savo rankas.

* **JAV VYRIAUSYBĖS** atstovai sutinka parduoti satelitinėms valstybės atominis reaktorius elektros gamybai.

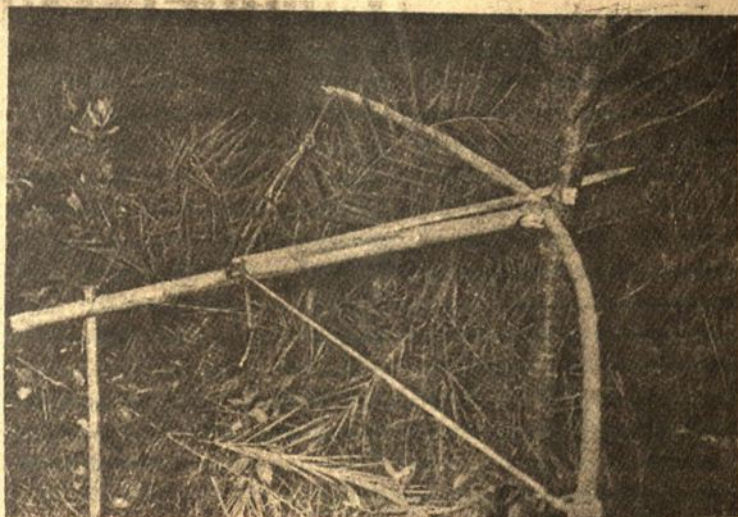
* **ABE FORTAS**, naujai paskirtas JAV Vyr. Teismo teisėju, pareiškė didesnėse bylose prisijungusias prie teisėjų W. Douglas ir W. Brennan "liberalios" linijas...

* **AMERIKONAI**, rėmę naująjį Dominikos Respublikos prezidentą Garcia-Godoy, nepatenkinti jo lėtumu gydant komunistų sukilimo paliktas žaizdas.

* **SOV. S-GOS diplomatai** Washingtone neslepia nepasitenkinimo Castro nepasisekimais, Sov. S-gai jo išlaikymui skiriamą 1/2 bil. dol. į metus.

ir kad einama prie laimėjimo, nors amerikiečiai toli gražu ten dar neturį medžiagos ir žmonių, kiek suplanuota.

Kas kaltas dėl to laimėjimo? Atsakymas labai paprastas: technika. Keturiuose didžiuosiuose Vietnamo aerodromuose stovi išrikiuotos lėktuvų eilės. Pirmoji gali pakilti per 5 minutes, antroji per 15 min. trečioji per 30 min.

Net ir didžiausia technikos pažanga besinaudojant JAV kartais turi skaitytis su tokiais ginklais, kaip atvaizduotas lankas su strėle, kuri paleidžiama užmynus krūmo šaką. Atominiam amžiuje žūstama ir nuo tokių senoviškų ginklų.

Partizanas paukuko gyvybę už tėvynę. Pagerbime jo šviesią atmintį, pašvęsdami bent dieną pareikšti Lietuvos solidarumą nepriklausomybei atstatyti. Pirmyn į Lapkričio 13 d. manifestaciją.

name"). Aviacijos dėka tos bazes neturi būti prie jūros pakraščių, bet gali būti ir kalnuose. Su penkių šimtų tūkstančių Vietnamo kariuomenės talka (vietnamiečiai ir dabar turi keturis kartus daugiau susirėmimų su komunistais negu amerikiečiai), Saigono vyriausybė kasdien savo kontrolėn gauna didelius plotus su dar daugiau gyventojų. Komunistų kontrolėje lieka sunkiau prieinamos vietos. Savaimė aišku, kad tokioje situacijoje gyven to jama s k o m u n i s t ų viešpatavimas darosi nepakenčiama našta, kuri sudaro grėsmę jų gyvybei ir turtui, todėl jie griebiasi visų prieinamų priemonių partizanais atsikratyti. Ir tie jau perbėga į vyriausybės pusę ne tik paskirai, bet būreliais ir atsieneša ginklų. Reiškinys, kurio visai nebuvo prieš ketelį mėnesių.

Kiek laiko truks pacifikacija? Atskiri komunistų teroro veiksmai gali tęstis dar labai ilgą laiką. Kalbama net apie 10 metų. Tačiau mes čia jau minėjome, kalbėdami apie Vietnamą, Graikijos, Filipinų ir Malajos pavyzdžius. Kai komunistai ten pamatė, kad negali esamom priemonėm nugalėti, jie vieną gražių dienų savo kovas sustabdė be jokių taikos derybų, kurių taip nori kai kurie Amerikos viešosios nuomonės formuotojai. Taip greičiausiai bus ir Vietname.

PARTIZANŲ BYLA LIETUVOJE

Spalio 14 d. sovietinis teismas Lietuvos nusmerkė 15 metų kalėti du 1944-46 metų partizanus -- Česlovą Stašaitį ir Antaną Džiauglį.

Stašaitis, skelbiama, buvęs "hitlerinis policininkas", o Džiaugys -- "buožės sūnus" iš Bismarčių kaimo, Čekiškės apylinkės. Jie abudu dalyvavę K. Puidoko vadovaujame antibolševikinių partizanų būryje, veikusiame Čekiškės apylinkėse. Būrio sąskaiton įrašyti penki kovos veiksmai, kuriuose žuvę 19 vietinių bolševikinės valdžios pareigūnų bei strybų, jų tarpe du raudonarmitiečiai. Keturių žygių būta dar karui nepasibaigus -- 1944 m. gruodžio 15, 16, 28 d. ir 1945 m. gegužės 7, o paskutinis -- prieš Preikapio apylinkės vkd. komiteto pirmininką (seniūną) -- 1946 m. spalio 23 d. Trečiasis -- 1944 m. gruodžio 28 d. žygis buvo Čekiškės miestelio užėmimas, kurio metu partizanai suėmė ir sušaudė vienuoliką bolševikinių aktyvistų, jų tarpe tris iš Kauno atvykusius: mobilizacijos vykdytoją ir du komsomolo instruktorius.

Stašaitis ir Džiaugys buvo kaltinami ne kaip būrio vadai, o tik dalyviai. Paaškinama, kodėl jie suimti tik dabar, po 20 metų. Stašaitis 1946 metais, kita pavarde, persikėlęs gliaučiai žemaičius ir po kiek laiko tapęs net Kruopių valsčiaus vykdomojo komiteto pirmininku. Vėliau, vėl kita pavarde, dešimt metų dirbęs Rygoje, kaip priėmėjas miško prekybos bazėje. Panašus kelias buvęs ir Džiaugio. Stašaitis kalėjime prieš teismą parašęs atsiminimus, kuriuose apgailstavęs praeitį ir dalyvavimą partizanuose pavadinęs savižudybe. Nurodymas į tuos "atsiminius" ne-

tiesiogiai paaškiną, kodėl Stašaitis su Džiaugiu nesušaudyti. Tardytojai bus gavę iš Stašaitio žodžių, kurie, galbūt, galės būti naudojami buvusios rezistencijos prieš Lietuvos bolševikinimą "beprasmiškumui" įrodinėti. (E)

* **UŽ NAKTIES DARBĄ** prieš verščių šėrimo Lietuvoje įkurtuose sovchozuose, pagal iš viršaus nustatytas normas, mokama 1 rubelis ir 95,4 kapeikos už 8 valandų pamainą, arba mažiau kaip 25 kapeikos už nakties darbo valandą. (E)

* **SPALIO 9 D.** Vilniaus operos teatre buvo iškilmingai pagerbtas kompozitorius Antanas Račičinas, jo 60 m. amžiaus sukakties proga. Buvo atlikta jo naujoji opera "Saulės miestas". Račičinui suteiktas respublikos liaudies artisto titulas. (E)

* **TARP 14** gavusių iš Maskvos darbo didvyrio titulą yra ir prof. Juozas Matulis, Mokslų akademijos ir eilės mokslinių - propagandinių organizacijų pirmininkas, taip pat ir aštunti metal žadamos, bet dar nepasirodęs Lietuvos lietuviškos enciklopedijos vyr. redaktorius. Darbo didvyrio titulas laikomas didesnis pagerbimas net už Lenino ordina. (E)

* **SPALIO 9 DIENĄ** Kaune staiga mirė Veterinarijos akademijos docentas Juozas Pipiras. Akademijoje jis, kaip mikrobiologijos katedros laborantas, pradėjo dirbti 1938 metais. Prieš tai, 1930-33 metais buvo mėsos inspektorius Šakiuose, paskui, baigęs Gruzdžių aukštesniąją gyvulininkystės mokyklą, trumpą laiką (1937 m.) dirbo Kauno "Mieste". (E)

Mao: -- Paskubėk, drauge!

(Nukelta į 2 psl.)

ARGENTINOS LIETUVIŲ ŽINIOS

* **SUSIVENIJIMAS LIETUVIŲ ARGENTINOJE** atšventė savo 51-rių metų sukaktį. Per šį savo ilgą gyvavimo laikotarpį SLA įsigijo ir pasistatė nuosavus rūmus ir išplėtė savo organizacijos veiklą. Organizacija turi 6 skyrius ir priskaito virš 1000 narių. Šventės proga SLA sveikino Liet. Centro dr. J. Basanavičiaus vardo organizacijos pirm. Vyt. Balčiūnas, Lietuvos Parapija, kun. J. Margis, Lietuvių Balso red. K. Norkus, Laiko red. inž. S. Babronis ALOST taryba -- J. Čikstas, Šv. Cecilijos choras, Berisso ir Nemuno draugijos -- Dulkė ir J. Jašauskas, iš Rosario J. Papežkyks, Meninė programa atliko Šv. Cecilijos choro vad. V. Rimavičius, ir Tautinių Šokių Ansamb. Rambynas, pasatydamas A. Gustaičio veikalą "Sekminių Vainikas" vadovaujant Irenai Veličkaitė-Simanauskienėi.

* **LIETUVAI IŠLAISVINTI** CENTRO pirmininkas Z. Juknevičius buvo pakviestas kalbėti per radiją "El Mundo", kuris turi labai platų tinklą visoje Pietų Amerikoje. Radijos komentatorius norėjo perduoti klausytojams apie Lietuvius, jų gyvenimą Argentinoje ir bendrą Lietuvos ir Argentinos kultūrinį ir ekonominį gyvenimą. Trumpai paklausinėjęs apie Lietuvą, komentatorius paliko laisvas rankas Z. Juknevičiui, kuris argentiniečius supažindino su Lietuvos kalbos kilmė. Taip pat nurodė visą laiką vestą lietuvių tautos kovą su pavergėjais, anksčiau ir dabar. Pažymėjo lietuvių tautos dalies Argentinoje ir visame laisva-

me pasaulyje vedamą kovą už tautos laisvę.

* **EUROPOS IŠLAISVINIMO SĄJŪDYJE**, kurį įkūrė a.a. gen. Teodoras Daukantas, lietuvius atstovauja L.B. pirm. A. Balčiūnas, kuris ten eina viceprezidento pareigas.

* **LIETUVIŲ TAUTINIS MUZIEJUS** buvo įkurtas 1955 m. rugsėjo 5 dieną Avellanedoje prie lietuvių parapijos. Ši lietuvių tautinių senienų šventovė sukurta visų lietuvių pastangomis bei aukomis. Muziejuje saugoma spaudos skyrių, kuriame galima atrasti senų lietuviškų knygų ir paskutiniųjų laikų spaudos. Meno skyriuje užtikinama įvairių tautodailės eksponatų, kurių vienas siekia net iki 200 metų senumo atsivežtas iš Lietuvos, juostos papuošalai surinkti iš Pietų Amerikoje gyvenančių lietuvių. Plati Lietuvos pašto ženklų kolekcija, gintaro dirbiniai, mėsų dailininkų paveikslai bei skulptūros, kurie yra gyvenę ir dirbę Argentinoje. Muziejuje yra saugoma urna su Lietuvos žeme, ir tretysis Lietuvos Statutas, kurį muziejaus steigėjai nupirko iš vieno vengrų profesoriaus. Muziejaus garbės knygoje rasime parašų ne vien tik lietuvių veikėjų bei svečių iš kitų kraštų, bet ir sveitintaučių.

* **LB ARGENTINOJE** rugsėjo 5 d. buvo surengusi Tautos Dienos minėjimą, kuris įvyko Lietuvių parapijos salėje. Ta proga buvo suvaidinta "Šventadarbiai", veikalas iš spaudos draudimo laikų. Vaidino Berisso lietuvių mėgėjų teatro grupė, vadovaujama P. Stroilos.

* **SENIUSIA LIETUVIŲ ORGANIZACIJA** Argentinoje yra Berisso, 60 km. nuo Buenos Aires, tikrame Lietuvos miestelyje, draugija Nemunas, anksčiau vaidinusi Vargdienių, 56 metų sukakties minėjime be lietuvių dalyvavimo miesto burmistras, kuris pasakė turiningą kalbą pabrėždamas didelį lietuvių įnašą Argentinos kultūrinį ir ekonominį gyvenimą. Kalbėjo visų organizacijų atstovai. Meninę dalį atliko iš Buenos Aires nuvažiavęs lietuvių Centro tautinis ansamblis.

* **ŠV. CECILIJOS CHORAS** rugsėjo 18 d. minėjo savo veiklos 35-rių metų sukaktį. Lietuvių parapijos salėje įvyko koncertas, dalyvaujant svečiams iš Urugvajaus ir Brazilijos ir net iš Š. Amerikos. Tos sukakties proga, savo darbų įamžinimui, kurie lietuvių kolonijoje yra neįkainojamai dideli lietuvių gyvybės išlaikyme, prie bažnyčios sienos prikaldė bronzinę sukaktuvinę lentą, kuri pašventinta su ypatingomis apeigomis. Choras taip pat pagerbė savo dirigentą, kuris 35-ris metus veda chorą su dideliu pasiryžimu. Chorą sveikino iš įvairių lietuvių organizacijų, vysk. Brazys, Brizys, Lietuvos atstovybės, bei argentiniečių organizacijos. Taip pat sveikino ir iš Chicagos "Mažasis Šv. Cecilijos choras", atsuntęs pinigine paramą naujoms plokštelėms įdainuoti.

* **NILDA SKLEREVIČIŪTE** įteina į Argentinos krepšinio rinktinę, kuri turėjo praėjusio rungtynes su kitomis komandomis. La Pransaos sporto komentatorius jos žaidimo techniką ir pajėgumą įvertino, kaip vieną iš pagrindinių ir stipriausių komandos žaidėjų sąstata. Pagal ją, visą žaidimą dirigavo Sklerevičiūtė.

* **DR. STASIUI BABELIUI** suteiktos geresnės sąlygos krauju vėžio tyrimams vesti. Pagal Argentinos didžiosios spaudos žinias, dr. Stasys Babelis yra perkeltas iš savo privačios ligoninės į valdišką polikliniką, kur jam suteikta geresnės sąlygos vėžio ligos tyrimams vesti pagal jo daromus bandymus. Prie jo paskirta speciali medicinos mokslininkų komisija, kuri turia ir padeda jo vedamiems gydymo bandymams.

* **DR. J. KUNCA** Mendozos provincijoje turi įsteigęs savo privačią kliniką, kuri toje vietoje turi labai gerą vardą ir pasisekimą. Jis aprūpino ją moderniausiais medicinos įrengimais ir geru personalu.

* **PAGAL ARGENTINOJE** veikiančias tradicijas labai triukšmingai ir gražiai švenčiamas pavasario sutikimo šventės sukaralaitės rinkimais ir kitomis tradicijomis. Lietuvių organizacijose šventė buvo labai gražiai atšvęsta. Liet. Susivienijime Pa-

VILNIAUS MINĖJIMAS CHICAGOJE

Iš Vilniaus krašto lietuvių sąjungos suėjimų beveik visada išsineši šį tą daugiau, negu nuo "apkrautų stalų". Išsineši lietuviškos atgajos, skaidresnės dvasios, drąsos plačiau vartoti mūsų gyvenimo knygas ir kančios dėl smurto ir neteisėtybių. Mat, vilniečiai, patys būdami kovingseni ir užsigrindinę nuolatinėse kovose, plačiau atkelia vartus į visus Lietuvos gyvybinius reikalus.

Ypač tinka taip tarti apie mečiau iš metų, kaip būdavo nepriklausomaj Lietuvoj, jų čia rengiamas Vilniaus prisiminimų sutelktinius ryškinimus.

Tų ryškinimų ir gilinimų, suprantu, tikslas neleisti užgyti lenkų smurto ir klastos padarytą žaizdą ir užželt mūsų keiliams ir takeliams, pro džiaugsmus ir kryžius, einantiems mūsų Vilnių - Jeruzalę.

Toks priminimas ir šįmet surengtas Chicagos skyriaus spalio m. 10 d. Jaunimo centre. Okas kalba iš sostinės, kalba viso krašto kalba, neskaldydamas krašto provincijomis ir kalbos tarmėmis.

Siuometinis minėjimas ėjo (nesakyčiau, kad jis praėjo) irgi Vilniaus ženklo ir skrendachio vyčio tamsaus dabartinio Lietuvos dangaus į šviesą prasmėje.

Ne viską protokoliškai čia pasakosiu: linkstu iš viso minėjimo išsiritinti ir pasilikti tik šviesylius, kurie mano nuomone, gali spindėti žiburėliais sudrumstame ir drumsčiame mūsų gyvenime ir būti klampiame kelyje akmenimis pėdoms atremti.

Neišvynioju ir kai kurių šešėlių nuodraikių, nes apie juos žodines pastabas rengėjai girdėjo ir patys žino. Taigi ateity, jei galės, jų išvengs. O gal ir dabar, smulkiai viską vertinantieji, parašys kiti.

Krikščioniška gyva, vieninga mintis -- jeigu aš su jumis nerinksiu, jūs vieni nieko nesurinksite -- suvedė su kaupu į Jezuizų Koplyčią rinkėjų 12 val. pamaldų.

Iš tėvo Borevičiaus kalbos, visada ir dabar tėviškai ir broliškai pakeliančios, padrašinančios, išsirenkū nors mintis apie Aušros vartus ir Gedimino viziją išauginsimai vieningai Lietuvos valstybei ryžinamasi padovanoti sostinę Vilnius -- širdį. Jis tą širdį padovanojo, -- ir ne kas kitas. Tos širdies kilnumas, kaip ir visos tautos, turi būti apgintas kartu su visomis kitomis tautinėmis vertybėmis ir išsaugotas nuo sunaikinimo. O vertybės yra naikinamos pačioje Lietuvos okupanto, nuplėšus jos Lietuvos savybes, siekiant tautą pritaikyti, įstatyti į "vyresniųjų brolių" ir respublikų "sesių" pėdas. Kodėl? "Dėl draugystės išugdymo, taikos sutvirtinimo, sėkmingesnio tvarkymo ir visuotinės kultūros našumo".

Tačiau tautinėms vertybėms sunaikinti kyla ir plečiasi pavojus ir čia mūsų pačių tarpe. Joms išsaugoti, apginti reikia aukos! Į šventovę, prie kovojusiems ir auką atnešusiems paminklo ir į salę atėjo 11 vėliavų (reiškia, 11 organizacijų), vedamų mūsų tautinės vėliavos, lydimų tautiniais drabužiais apsirengusios ar savo organizacijos ženklais bei šisiki-riandčios jaunuomenės ir vyresniųjų.

Tarpe vėliavų draugiškai išsisileidusi panašaus likimo -- su mūsų vėliava ukrainiečių vėliava. Ji taip pat spindė ilgą, neatlaidžių kovų dėl savo nepriklausomybės šviesa, o jos šalimais po ukrainietę mergaitę, žydinčią tautiniais drabužiais.

Prie paminklo įprastinėmis apeigomis padėtas baltas gražus vainikas -- puokštė ir uždegta amžinoji ugnis.

Nereikia vertinti, bet nėra ko ne linksmitis. Iš šių dviejų priešių nuotaičių susidaro tolimesnė apeigų rimtis.

Kalbėtojai, pradėdami mūsų vyriausiuoju nepriklausomos Lietuvos teisių kėlėju konsulu P. Daužvardžiu, baigiant jau greta pradedančią žengti jaunūmė -- jie visi neturėjo baidytis ir nesibaidė grįžtelėti į praeitį, nes dėl istorinės suvereninės praeities gražinimo ir kovojame. Kovojame nesitenkindami, nesiramindami save dabar skelbiamomis ten "viešėjusių" parvežtomis "laukuvėmis" -- gyvenimo pagerėjimu, tarfant, numetimu svetimo pono svetimomis rankomis vergams jų pačių užplūstos didesniu duonos gabalu.

Pagrindinis kalbėtojas J. Jurkūnas, besikalbėdamas Vilniaus istorijos lapus, judino gyvą reikalą nagrinėti Vilniaus problemą, susijusią su Lietuvos sienų nustatymu ir jame, Vilniuje ir visame krašte gyvenančių tautybių mišiniu. Jeigu tos problemos gyvos, neatsisakiusios iki šiol Vilniaus, Lenkijos politikoje, kaip mes jas galėtume pametę palikti mūsų dienų tamsiuose užkampiuose!

Deja, jis, kalbėtojas, išvartęs ne vienų metų senimo ir jaunimo prirašytus rimtus (ir nerimtus) žurnalus, leidinius, bet Vilniaus klausimais juose radęs tik nežymią dalelę rašinių. Kur leidiniai svetimomis kalbomis? Labai tikėtų išleisti anglų kalba Biržiškos knygoje nors apie Vilniaus Universitetą.

Drįsčiau manyti, kad po šios kalbos, pirmiausia, Vilniaus krašto lietuvių sąjunga visu atsidėjimu suskas judinti, garsinti Vilnių Geležinio Vilko šauksmu, su-

rasdama tam pačių veiksmingiausių priemonių.

Ukrainiečių bendruomenės atstovas šnekėjo ukrainietiška (šititkinau, kad jis gerai bemokas angliškai). Jo kalbą vertėjas išvertė lietuvių kalbon. Ar tai nėra pamoka mūsų kai kuriems kalbėtojams ir programų pranešėjams, kurie rodo savo svetimos kalbos mokėjimą net ten, kur nėra nė vieno nesuprantančio lietuviškai.

Jis, ukrainietis, atskleidė šių dviejų tautų kovas su bendru priešu -- rusais ir lengvus jiems, ukrainiečiams, Lietuvos kunigaikštėjų laikus. O Vilnius yra tik Lietuvos sostinė, ne kieno kito. Tą žinio istorija, ir taip bus.

Išidėmėkime! Šalia vyresniųjų girdėjome jaunų ir jaunųjų kalbėtojų, deklamuotojų -- gražia kalba ir gryna tartimi. Jie čia atnešė savo dalį, nežadami linksmybių!

Meninę programą sukūrė du mūsų daininkai - solistai -- J. Šalnieris ir A. Brazys. Jis, kaip dažniausiai, taip ir dabar, atėjo su idėjai deramomis lietuviškomis dainomis, sakyčiau, giesmėmis. Kilniai jas pagiedojo. Paprašytas daugiau pagiedojo Tėve mūsų. Visuomenė ją išklauė artisto išsiurto ir maldingai susikaupusi. Ir... neplojo! Šioji malda nepaprastai įspūdingai pynusis su programos visu turiniu, manau būtų dar geriautikus pačioje pabaigoje, priešė himną.

Ponia J. Šalnierė puikiai paklaskavo be lietuviškų dainų, kelis verstinius ilgokus kūrinius. Kukli jaunutė pranešėja, reikiama saikinga, kiek nedrąsi: ji nepridėjo jokių kalbinių tuščių šnkučių, neva sąmojų, kaip dažnai jais "pasigražina" įgudę pranešėjai.

Po himno nusileidusi uždanga daugiau (jokioms padėkomis) nepakilo. Visi, manau, išėjo su patulintais himno žibetais įspūdingais.

Tegu šis Vilniaus minėjimas nors iš dalies atstoja Chicagoje šiais metais (pirmi tokie metai) nesuruošta LB-nės dieną, turinčią mūsų kovas atremti ir įvytauto Didžiojo Lietuvos valstybės, ypatingai pabrėžiant vieniančią visus lietuvius idėją, dabar vadinama solidarumu.

(ta)

Lietuvoje...

* **PAGAL MASKVOJ** nustatyta tvarka, ir Lietuvoj susirgusiam darbininkui mokama nedarbingumo pašalpa, tačiau į apskaičiuojama pagal jo paskutinių dviejų mėnesių uždarbio vidurkį. Raseinių rajone išklau klausimas, kaip apskaičiuoti pašalpą tokiam darbininkui, kurs, prieš visiška susirgdamas, kurį laiką ligai nepasidavė ir, kiek galėdamas, dar dirbo, bet su pertraukomis, ir jo uždarbis per paskutinius du mėnesius prieš visiška susirgimą nebebuvo normalus. Jiems ten atrodė, jog būtų teisinga tokiam nedarbingumo pašalpa apskaičiuoti pagal tų metų vidurkį, ar bent pagal vidurkį tų mėnesių, kai jis buvo sveikas. Atsakymas iš žinovų buvo -- ne: pašalpa turi būti apskaičiuojama būtinai pagal paskutinių dviejų mėnesių uždarbį. Taip raseiniški patyrė, kad ir "darbininkų valstybė", kaip ir kapitalistinės draudimo bendrovės, moka nustatyt taisykles, kaip apdraustajam mokėti ko mažiau. (E)

VIETNAME...

(Atkelta iš 1 psl.)

Kariniam pasisekimui, reikia neužmiršti, JAV turi dvi dar neišnaudotas galimybes: šiaurinio Vietnamo blokada ir rimtas bombardavimas: ūkinį centrų sunaikinimas, visa tai turi ir toli einančių politinių pasekų. Šiaip ar taip Raudonoji Kinija gavo savo prestižui didelį smūgį. Jos neryžtingumas ar negalėjimas padėti Pakistanui prieš Indiją tą prestižą dar daugiau sumažino. Komunistiniai ir pusiau komunistiniai režimai, pradėdami Kuba ir baigiant Indonezija, iš Pekino nieko gero nesitiki. Atramos prieš Washingtoną jie ieško jau tiesiogiai Maskvoje.

Kaip rašo New York Times C. L. Sulzbergeris, Kinija, žinoma, atgaus savo įtaką, tačiau kol kas jos sąsąkaiton paraleliai pakilo Washingtono ir Maskvos reputacija.

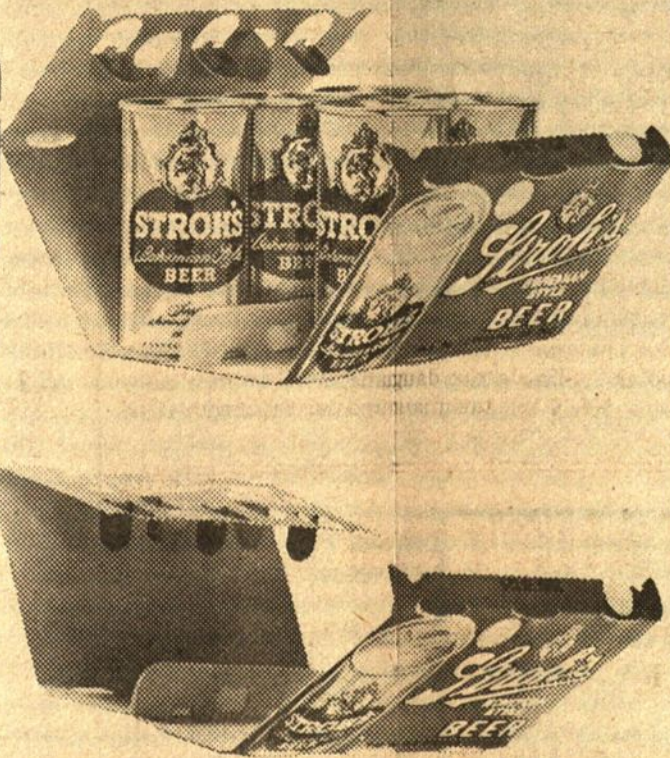
Žodis 'paraleliai' dabar labai madoje ir bijau, kad jis gali gerokai pakenkti tiems rezultatams, kurie normaliai išplaukia iš karinės pergalės. Apie tą JAV-Sovietų Sąjungos "paralelizmą" kalba ne tik Sulzbergeris, bet ir Lippmannas, Valstybės Pasekretorius Ball ir daugiau konservatyvus kolumnistas David Lawrence. Paskutinytis tačiau su klausuko ženklų ir nelybiai tiki to paralelizmo patvarumu.

Suglaudus, 'paraleliai' amerikiečių-sovietu interesai paaiškėję JT Saugumo taryboje siekiant taikos tarp Indijos ir Pakistano, ieškant palankios formulės atominių ginklų išplėtimui sustabdyti ir pagaliau Vietname, kur sovietai verčiasi daugiau propaganda negu ginklų pagalba.

Žinia, dvi valstybės paprastai turi ne tik priešingų, bet ir paralelių interesų. Mūsų atveju tačiau, laimėjimas Vietname yra smūgis ir Maskvos prestižui. Būtų tikrai nelogiška patiems amerikiečiams bandyti tą įspūdį sušvelninti. Juo Maskva atrodys silpnėse, juo visiems geriau.

6 STROH'S TO GO

GOING GONE

Nepakeičiamas sezone

Stroh's šešių dėžučių pakas keliauja ten kur jūs einate. Patogios dėžutės atfala per minutes... nedūža... Nori atidaryti, tik patrauk juostelę... ir ragauk vienintelį alų Amerikoje, kuris gaminamas tiesiog ant liepsnos. Todėl geriausiai Stroh's mišinio elementai persiduoda į alų. Sekantį kartą planuojant išvyką... kad būtų dar linksmiau...

pasimk kartu garsųjį raudoną Stroh's šešių paką. Gyvenk smagiai -- prašyk "Six Stroh's to go".

The Stroh Brewery Company, Detroit 26, Michigan

PETKUS LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

DIRVA

The Lithuanian Newspaper
Established 1915

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103
Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.
Published tri-weekly except Holidays and semi-weekly in July and August by American Lithuanian Press Radio Ass'n.
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.
Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.
Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina: tris kartus į savaitę, išskyrus šventes ir du kartus liepos ir rugpjūčio mėnesiais.

Redaguoja:
Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas
Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Lietuvoje reforma vykdo užsičiaupę

Pustrečio tūkstančio (tiksliau -- 2408) ordinų, medalių bei darbo didvyrių titulų papylė Maskva spalio pradžioje į Lietuvą, įvairiausių sričių veikėjams bei darbininkams. Tai lyg riešukuos saldainių vaikams, iš kurių ką tik atėmė mėgiamą žaislą. Apdovanojimų sąrašai laikraščiuose paskelbti tuojau po pramonės reformos paskelbimo, kuria tampa panaikintas respublikų šiuoks toks savarankiškumas ūkio tvarkyme. (Jau paskelbus reformą, dar buvo džiaugiamasi, kad vilniškė liaudies ūkio taryba šią vasarą sudariusi pirmą tiesioginę prekybos sutartį su Lenkija. Daugiau tokių galimybių nebebus).

Vilniškės komunistų viršūnės nerodo džiaugsmo netikėtai užklupusia reforma ir apie ją beveik tyli: kiek kalba, tai tik, kad reikia vykdyti, reikia skubiai persitvarkyti. Centralizacijos ir medalių šėšėlyje Tiesa tarė: "mes ir vėl galvojame apie Tarybų šalies tautų draugystę... Reikšminga, kad kartu su lietuviais, latviais ir estais apdovanojimą gauna rusai..."

Sniečkus Maskvoj irgi kalbėjo, kai ten, partijos centro komitete, buvo kaip ir diskusijos apie Kosyginio praneštą reformą. Tačiau Sniečkus kalba liko Kremliaus sienose: nei žodis iš jos nebuvo paskelbtas, nors kitais atvejais Vilniaus laikraščiai savųjų kalbas spausdindavo tuoj po ar net greta maskvinių vadų kalbų. Buvo paminėtas tik A. Drobnyš, kuris vyriausiam Maskvos soviete, prieš dedant antspaudus ant Kosyginio reformos, išdrįso išsitariti, jog gal vis dėlto nereikėtų pa-

miršti, kad liaudies tarybos įgijo šiek tiek patyrimo, kurį reikėtų kaip nors panaudoti. Tas jo išsitarimas buvo tik paminėtas, bet pasiliko be atgarsio. Ar Sniečkus reformą gyre, ar prašė palikti dar ir jam bent kiek valdžios -- viešai nežinoma. Aišku tik, kad Sniečkus respublikinis partijos komitetas žodžio tuo reikalu neturi ir nei nebesikėsina ką besakyti: Sniečkus savo partijos komiteto nei posėdžio nešaukia. Gudijos toks komiteto plenumo po-

sėdis Minsko šaukdamas, ir ten numatyta bent pakalbėti apie reformą, prieš oficialiai ją įteisinant ir gudy respublikos sovieto antspaudu. Vilniuje to nėra. Palectis savo respublikinį sovietą šaukia susirinkti jau spalio 21 d., ir čia bus patvirtinti visi reformos dekretai, bus atitinkamai pakeista "suverenios respublikos" konstitucija, sudarytas naujas ministrų sąrašas ir gal net ir nauji ministrai jau bus paskirti. (E)

Tautų draugystės paslaptis

Šmet Lietuvoj vykdoma sustiprinta "tarybinių tautų draugystės" propagandos programa. Lankėsi rusų, gudų, ukrainiečių (taip pat ir pabaltiečių) rašytojų ir kitokios delegacijos, o vėliausia (spalio 12) tokia delegacija į Vilniaus radiją, televiziją ir teatrą atvyko iš Kazachstano.

Šių draugystės manifestacijų reikšmę atvirai išdėstė spalio 15 d. Sovietų Sąjunga, Vilniuje leidžiamas rusiškas komunistų partijos oficiozas. Priminė partijos programos dėsni, pabrėžiantį, kad "materialinės-techninės komunizmo bazės kūrimas vedą dar ankštesnį sovietinių tautų sujungimą".

S. Litva nurodo Lietuvos ir Kazachstano likimo panašumą. Kada tai būtų viens nuo kito tolimi carinės Rusijos pakraščiai, pasmerkti skursti, likti dvasinė tamsoj, engiami tautiniu ir socialiniu požiūriu. Dabar -- Kazachstane 45, Lietuvoj 25 metai -- dygstą nauji miestai, kylanti pramonė, nušvitęs naujas gyvenimas. "Kaip upeliai suteka į vandeningas upes, o upės į gilias jūras, -- deklamuoja S. Litva -- taip mūsų šalį kiekvienos tautos laimėjimai papildo daugiatautės šeimos lobyną".

Kaip ta "daugiatautė šeima" liejama į "vieną jūrą", S. Litva pavaizdavo tik vienu pavyzdžiu: Kazachstano Rudn'į kaime esanti gatvė, pavadinta lietuvaitės Marytės Bižytės vardu. Mat ji, -- išsiųsta tenai dirbti pagal "komjaunimo kelią" -- žuvusi po sunkvežimiu, gelbėdama nuo suvažinėjimo porą vietinių berniukų.

Nepamirėjo S. Litva svarbesnės priežasties, dėl kurios Kazachstano vardas Lietuvoj yra itin pagarsėjęs: nepamirėjo, kad ten ne vienos Marytės Bižytės, o nesuskaitytų tūkstančių lietuvių, išsiųstų ne tik pagal komjaunimo, bet ypač pagal čekistų "kelią".

Likimo lygiagrete tarp Lietuvos ir Kazachstano tikrai yra kaip tik S.L. nurodyto abiejų kraštų industrializacijos. Tik Kazachstanas, Maskvos bolševikų viešpataujamas 20 metų ilgiau, aiškiau rodo, kur toji industrializacija veda: Kazachstane kazachai liko tautinė mažuma, tesudaranti 30% gyventojų. Kazachams jau įpršta ir rusiška "azbuka", kurios neįstengė Lietuvai primesti Muravjovas. (Ji parodyta spalio 13 Tiesoj įdėtame sveikindime kazachų delegacijai). Rusų Kazachstane jau daugiau, negu kazachai, ir jie vien su atsivežtais ukrainiečiais jau sudaro tenai gyventojų daugumą. Ir tūkstančiai lietuvių jaunimo tenai tirpinami ru-

siškoj jūroj, kad Lietuvoj su nuolat didėjančia pramone didėja ir rusų skaičius. Lygiagrete tarp Lietuvos ir Kazachstano nurodymas Lietuviams primena, kad bereikia 20-ties metų "jūrai" prisipildyti iki lygio, kuriame ir lietuviai, kaip kazachai savo krašte liktų tik žagiminių mažuma.

Kiti du tą pačią dieną garsinti "draugystės žiedai" (kaip Tiesa vadina) buvo du: vienas Nevelio, Pskovo srity, kitas -- Dagestane, Kaukazo kalnų papėdė.

Nevelyje draugystę rodė Pskovo srities rusai. Jie ten pastatė paminklą vadinamosios "lietuviškos divizijos" kariams, ties Neveliu žuvusiems kovose su vokiečiais. Kadangi toji divizija buvo daugiausia tik iš vardo lietuviška (jos vadovybėje buvo keliolika aukštesniųjų kartininkų lietuvių, 1941 metais rusų iš Lietuvos išsivežtų, bet lietuvių karių joje, sakoma, buvę mažiau net kaip žydų) -- paminklo atidengimo iškilimėse nebuvo paminėta nė vieno lietuvių, žuvusio ties Neveliu. Tad ir paminklas iš tikrųjų yra tik divizijos vardui ir ten žuvusiems rusams. Nelabai ir stengėsi pskoviečiai su tuo paminklu, iš pažintos skirtu lietuviams, už išlaisvinimą atsidėkoti. Pastatė paprasčiausį netašytą keliolikos pėdų aukščio granito luitą. Šalia jo ant kito akmens iškalė to luito dedikaciją "lietuviškai" divizijai. Lietuviams tas netašytas akmuo tesukelia pastabą: "kokia divizija, toks ir paminklas".

Dagestane draugystę manifestavo turistai iš Lietuvos: organizuota ekskursija -- "Lietuvos žemės ūkio pirmūno" vardu pavadintas traukinys, kuriame važia-

ROCHESTERIO KOMITETO UOLUMAS?

Dirvoj tilpo žinutė, kad Rochesterio komitetas Lapkričio 13 dienos žygiui į Jungtines Tautas organizuoti savo veiklą išplėtė net už kolonijos ribų: paskyrė asmenis tam žygiui organizuoti Hamiltone, Oakville, Ont. Kanadoje.

Žinutė sukėlė nuostabą. Kaž kaip netikėtina, kad Rochesterio komitetas savintųsi teisę varkyti hamiltoniečių visuomeninius reikalus ir slyktų diskredituoti jų visuomeninę veiklą. Panašulyg čia bus įvykęs dėl kieno kaltės didelis ir apgailėtinas nesupratimas: juo pasėta kaimyninių lietuvių kolonijų tarpe negery sėklų. Nei Rochesteriui nei Hamiltonui toji žinutė nepatarnauja ir klaidina visuomenę.

E.R. Hamilton

vo apie 400 žemdirbių, daugiausia įvairaus laipsnio ir įvairių šakų gyvulininkystės specialistų.

Ir čia korespondentai paminėjo reiškinį, išryškinantį Lietuvos ir Dagestano ryšio tam tikrą realybę. Iš Lietuvos Dagestanan nuvažiausiam traukinį buvusi ir Kauno žuvininkystės ūkio technologė Raisa Rusinova, besanti didelė Dagestano žinovė. Mat, prieš 18 metų rusė Raisa gyveno dar Dagestane -- į ten nusiųstų kolonistų-valdytojų šeimoje. Kai ten baigė žuvininkystės mokyklą, buvo atsiųsta kiton kolonijon -- Lietuvon, Kaunan. Čia, anot korespondentų, ji irgi gerai jaukėsi "pamilo Nemuno kraštą, sukūrė Kaune šeimą" (rusiškai), o dabar jai buvo įdomu ir senoji kolonijoj pasidairyti.

Kitas reikšmingas ekskursijos patyrimas Dagestane toks: -- didžiausiame Dagestano mieste 70,000 gyventojų, ir jle besąskaiturių dešimčių tautybių! Tokį "babelį" ten irgi sutraukė pramonė: tik vienam fabrike, vadinamam "Dagestano ugnys", dirba 29 tautybių darbininkai. (E)

Komiteto Lietuvos Nepriklausomybei Atstatyti koordinatoriai. Iš kairės: A. Budreckis, Ant. Sniečkus, J. Miklovas, R. Kezys, ir Ant. Mažeika, R. Kisieliaus nuotrauka

MANIFESTACIJA LAIKU IR VIETOJE

Dalis amerikonių spaudos jau pamatė, kur nuvedė per didelės dėmesys ir reklama demonstrantams, siekusiems parodyti pasauliui, kad Amerikos gyventojai nusistatę prieš karą Vietname. Karių pasipiktinimas pažadino daugelio sąžinę ir tuščiavirdžių sensacijų garbinimo beprasmiškumą. Tie patys laikraščiai dar vakar rašė apie "tūkstantinės minios demonstracijas", šiandien jau šaukia vedamuosiuose, prašant iškelti amerikonišką vėliavą aukščiau, kad pasaulis pamatytų, jog amerikonišką remia savo vyriausybės politiką ir savo karių pastangas Vietname. Svarbiausia, sako tie vedamųjų autoritai, reikia įtikinti Hanoi ir Pekiną, kad "keli loudmouths nešneka amerikonių vardu" vien todėl, kad pateko į televizijos ekranus ir laikraščių puslapius. Gerai. Tegul tat tie laikraštiniškai ir televizijos bendradarbiai pirmieji ir kelia tas vėliavas. Šiaip ar taip, visas reikalas vistiek dar sukasi aplink Vietnamą, Hanoi ir Pekiną. Bet, gink Dieve, nepalieskit Maskvos. Tiesa, Maskva buvo kiek paliesta JTO komisijose, JAV atstovams stengiantis prarasti rezolucijas, smerkiančias Kremliaus antisemitizmą ir žydų religijos persekvojimą. Bet rusai atsikrto sulyginami sionizmą su nacizmu...

patamytį negalėjo, nes patys amerikonių studentai pradėjo tokius žygius, kurie rodo sveiką ir komunistėlių propagandos nesuteptą nuovoką, realų gyvenimo supratimą. Renkami parašai peticijoms, ruošiamasi demonstracijoms, rašomi laišukai kariams Vietname, aukojamas kraujas sužeistiesiems kariams ir t.t. Tai vyksta dabar ir įvykių eiga įsisiūbuos kaip tik mūsų manifestacijos metu. Tad drąsiai manifestacijos autoritai ir iniciatoriai galės sakyti -- mes jau geroką pusmetį ankščiau pradėjome tai, ką Amerikos jaunimas dar tik ruošiasi daryti. Lietuvių manifestacija skirsis savo motyvais, ji nebus nukreipta nei į Peipingą nei į Hanoi, ji bus nukreipta į patį

Komitetas Lietuvos Nepriklausomybei Atstatyti kviečia visas organizacijas dalyvauti Lapkričio 13 d. New Yorke -- Madison Square Garden ir eisenoje į Jungtines Tautas SU SAVO VĒLIAVOMIS. Prašoma būtinai organizaciją užregistruoti iki š. m. lapkričio 3 d. šiuo adresu: Aleksandras Vakselis -- 112-09, 95th Ave., Richmond Hill, N. Y. 11419, nurodant organizacijos pavadinimą, adresą ir vėliavų skaičių. KLNA

PLANINGAS TAUPYMAS

MOKA GERUS DIVIDENDUS! PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

• Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokam visas pašto persiuntimo išlaidas.

• Dabartinis dividendas 4 1/2% išmokamas du kart per metus.

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD ■ CHICAGO ■ VI 7-7747

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4; Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

RETA PROGA

įsigyti papiginta kaina Dirvos išleistas knygas.

PALIK AŠARAS MASKVOJE
B. ARMONIENES atsiminimai iš Sibiro, lietuvių kalboje. Knyga gausai iliustruota retomis nuotraukomis. KAINA \$3.00

KELIAS Į KAIRĖ
ALĖS RŪTOS romanai, premijuotas Dirvos konkurse. KAINA \$3.00

DAILININKAS RAUBA
VINCO RAMONO novelės. KAINA \$3.00

ALMA MATER
R. SPALIO romanai iš studentų gyvenimo Nepr. Lietuvoje. KAINA \$5.00

Visų keturių knygų bendra kaina \$14.00, bet Dirvos skaitytojai naudodamiesi knygų išpardavimo vaju, moka tik

10 DOL.

už keturias knygas.

--- IŠKIRPTI ---

DIRVOS ADMINISTRACIJAI
6907 Superior Avenue
Cleveland, Ohio 44103

Prašau man išsiųsti keturias knygas: Palik Ašaras Maskvoje, Kelias į Kairę, Dailininkas Rauba ir Alma Mater, už papigintą kainą -- 10 dol.

Pavardė ir vardas .....

Adresas .....

Prie šio jungiamas čekis ar money order 10 dol. sumoje.

Aktorius Vitalis Žukauskas "trijuose asmenyse"...

Newyorkiečiai lietuviai Vitalio Žukausko sukaktuviniam rečitalyje Brooklyne, spalio 16 d. R. Kisieliaus nuotraukos

KAIP UŽPILTI ŠERNUI DRUSKOS?

Jubiliejų, minėjimų mums netrūksta. Gal daugiau mėglamas pats minėjimas - kalbos, nugarimas, būti nebūti prasimanymai, nuopelnai. Užmušti laiką, apgauti save -- didelis menas. Brooklyne spalio 16 rinkomės Vitalio Žukausko, kaip rašo programa... "15 metų teatrines veiklos Amerikoje paminėti" sukaktuvinį rečitalį - koncertą. Prieš prasidėjant rečitaliui ne vienas pamanė: kažin ar pakankamo storumo 15 metų minėjimas?

Tegu bus dalis atsakymo ir šis raštas.

Juoktis, ypač iš savęs -- dramblio pečių vertas sunkumas ir kultūringo daino privilegija. Daugiau ar mažiau mums teko būti keleivio sėlvertą, atplyšusio, pamesto žmogaus griaudes -- juoktis buvo nelengva. O būti juokdario - linksminoju, į šimtus veidų prabilti juoku, reikėjo mažų mažiausia Vitalio Žukausko drąsos, pajėgumo. Ir ištvėrmės. Per penkiolika metų: pagalvojus, apmąstčius darosi gana storis tie penkiolika.

Ir prieš koncertą ir po koncerto apie Vitalio Žukausko penkiolika metų nelengva rašyti. Jis ne ką turi po ranka rašyto, grojamo, išdrožinėto. Vitalį Žukauską reik matyti, girdėti, nuo pirmojo žodžio ligi uždangos nušlamėjimo. Tokia artista, ypač juokdario dalis -- būti kol esi scenoje. Mano uždavinys paleng-

vėja, nes nėra gal būti, didesnis lietuvių saujos, kuri būtų nemačius, negirdėjusi Vitalio. Aplink New Yorką mes Žukauską prašome -- Vitalis šiltai prigijęs sinonimas linksmo juoko.

Po rečitalio, kurį išvežė pats kaltininkas Vitalis su jauku talkininku pianistu Mrozinskiu, buvo linksmoji dalis -- sveikinimai. Be jų žinia, nedera išsiversti. Sveikintojų eilėje ypač jautriai prabilo mėsų scenos stulpas Henrikas Kačinskas. Klausytojai tuoju pajuto artistus tampriai jungiantį veiklos tiltą. Išskirtina Kačinsko pastaba aktoriumi: nesikartoti, nesustoti pasisekimuose, atsakomybėje. Sveikino talkiniu žodžiu V. Stašinskas, generalinis konsulas New Yorke, Šjepetys, PLB vardu, St. Pilka iš Chicago, Operetės choras, vaidybinė Brooklyno trupė, išauginta paties Žukausko. Visa eilė kitų, kurie atleis prasilenkimą.

Sveikinti labai lengva, kai nereik prasimanyti, išpūtimų, regis, kad nedaug bepridėsi, kas jau žinoma susirinkusiems. Tai ypač buvo žymu Vitalio Žukausko atveju.

Vitalis Žukauskas turi ypatingų nuopelnų išlaikymui gyvo mūsų brolio, kuriam buvo uždėta sunki visuomeninės, kultūrinės veiklos našta, ir užpylimu druskos rūšių bariukais, bankų knygutėmis pridengusių šernų pakūšinimui, kaip tarė Simonas Dau-

kantas.

Kaip anas nežinomas kareivis, reik kartą pamatyti tas, kuriam kartą paėmus visuomeninę, kultūrinę našta vislab ant jo krovėm. Jis turi visada turėti laiko visokiams parengimams, jis turi turėti aukoms dolerį. Ne kartą kai kas jam kalbėjo senos gijos pilstyty kartojamą politines kalbas, banalias švenčių kalbų virtines. Jis kantriai sėdėjo mėgėjų vaidinimuose, jis ir knyga pirklo (tikėdamasis pensiją pasiekti ir paskaityti) jis pirklo paveiklus. Šitas visuomeninės, kultūrinės veiklos karys lengva širdimi ėjo į Vitalio Žukausko vaka. Jis juokėsi iš savęs (didelio, kuklaus žmogaus privilegija) jis išklauė gal ne visada briliantu žibantį humorą, šaržą, bet tai buvo tikrai be prisivertimo praslinkęs giedras vakaras.

Ir Brooklyne susirinkę Vitalį pagerbti nestoram jubiliejuje, atėjo su giedriu veidu, išėjo dar giedresniu. Dar daugiau, jautėm sukaktuvininką vertą pagerbimo ir parėmimo.

Gal dar didesnis Vitalio nuopelnas -- šernų pakūšinimas. Man pasiekiamoj lietuvių gūštoje buvo keletas šernų, rūšių bariukuose užsibarikadavusių, bankų knygutėmis duris užsklendusių viskam, kas kenkia surakintam doleriui. Vitalio atsilankymo proga buvo pajudinti rūšių bariukai (kurios nesenai tulas jų gerbėjas Dirvoje kardus laužė gindamas). Anam Vitalio vakare, kaip tik jis moka, buvo paliesti rūšių šernai -- užpil-

New Jersey

LAPKRIČIO 13 DIENOS MANIFESTACIJOS REIKALU

New Jersey visos didesnės lietuvių kolonijos turi sudariusios atskirus komitetus ir smarkiai veikia organizuojant dalyvius į Jungtinių Tautų žygį ir renkant pinigus LNAK centro išlaidoms padengti.

Visi New Jersey's lietuviai yra prašomi dalyvauti. Dėl žygio reikalingų informacijų gausite vietos LNAK skyriuose: Kearny-Harrison, Patersone, Elizabethe ir Newark. Newarko LNAK-to skyrius ypatingai smarkiai veikia pinigų sukėlimui, ir be jau pirmiau paskelbtų ir į LNAK centrą pasiųstų aukų, dabar vėl sudarė keletą šimtų dol. Čia paminėsiu tik man žinomas didesnes newarkiečių LNAK skyriaus narių aukas: po \$25.00 Newarko Lietuvos Vyčių 29 kuopa ir G. ir K. Trečiokai, \$20.00 J. ir S. Kontrimai; po \$10.00 Newarko Lietuvių Demokratų Klubas, Newarko Liet. Moterų Klubas ir M. Samatienė, \$5.00. Vincas Jurkaitis.

Kitos aukos bus paskelbtos po valdybos posėdžio, kuris greitu laiku įvyks ir bus gautos informacijos iš aukų rinkėjų. LNAK Centro žiniomis, latviai ir estai gausiai aukoja ir smarkiai dirba, kad Lapkričio 13 d. būtų skaitlinga ir sėkminga manifestacija.

Lietuviai ypatingai turime smarkiai padirbėti, kad visi, kuriems tiktai bus galima, būtinai dalyvautų, o kurie negali dalyvauti, kad prisidėtų savo auka.

Aukas galima įteikti per LNAK-to Newarko skyriaus valdybos narius: kun. P. Totoraitį, V. J. Dilį, E. ir P. Elseikų, I. ir A. S. Trečioką. Dėl informacijų galima skambinti telefonu: 675-3925.

A. S. Trečiokas, LNAK Newarko skyr. pirm.

ta druskos: buvo pakedentos ir sąskaitos bankuose. Ir nuostabu, pasitvirtino sena tiesa: gyvybė, kuri nieko nebebijo, humoro bijo ir nepakelia. Šernus išbudina druska, trumpai kalbant.

Dar daugiau, sykį išjudinti iš rūsių šernai persimetė į visuomeninę veiklą. Vienas net knygą nusipirko. Du užsisakė laikraštį. "Nėra ko iš taupytojų juoktis, jie yra JAV druska", pasakė vienas išjudintųjų ir paaukojo Balfui penkinę.

Penkiolika metų -- gera pradžia. Reik vagą varyti. Stabtelėjus prie Penkiolikos, yra gana vilties tikėtis dar keletą kartų po Penkiolika. Vitalis jau turi jo gerbėjus, klausytojus, jo laukiančius. Jau turi ir visą eilę druska pajudintų šernų. Ir jie jau laukia tolimesnės druskos.

Manau, tai ne mažai verta judėti toliau. Reik taip pat tikėti, kad Vitalio Žukausko talkininkė Marija Žukauskienė bus didelė, napavduojamo darbo dėdė.

Liudas Dovydenas

Kalėdinių ornamentų konkursą skelbia Frank Zapolis, gyv. Evergreen Park, Illinois. Konkurso laimėtojams skiriamos pinigines dovanos nuo 25 iki 10 dol. Konkursinių darbų paroda ir laimėtojų atrinkimas įvyks Jaunimo Centre, gruodžio 5 d. 3 val. p.p.

Dėl konkurso sąlygų prašoma kreiptis į Frank Zapolis, 3208 1/2 W. 95th St., Evergreen Park, Illinois, 60642, tel. 4-8654.

Nuotraukoje praeitų metų kalėdinių ornamentų konkurso laimėtojas Frank Zapolis prie savo šiaudinių ornamentų.

TRIMLINE, naujas telefono modelis, kurį išleido Ohio Bell, su sujungimo numeriais rankoj laikomame ragelyje. Čia matoma ant sienos pakabinamoji versija. Yra išleisti ir pastatomieji ant stalo. Trimline atsineša su savim naują telefonu naudojimosi versiją, leidžiant juo naudotis patogioje pozicijoje ir lengvai valdomu vienoje rankoje būdu.

Šie telefonai gaunami 6 spalvų. Kaina 1 dol. į mėnesį arba 5 dol. vienkartinio mokesčio.

Naturally

SUPERIOR SAVINGS

SINCE 1909

13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.

HOME and REMODELING LOANS
INSURED SAVINGS

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNOJE MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

PARAMA-

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332
Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. Import. French Cognac ..... 5th — 4.39	5. Import. Bordeaux Wine ..... 5th — 0.98
2. Armagnac Imp. French Brandy..... 5th — 4.39	6. Import. Riccadonna Vermouth Bott. — 1.29
3. Skaidrioji 80 proof ..... 5th — 3.19	7. Import. Napoleon Vermouth .... Bott. — 1.19
4. Zubrovka 100 proof ..... 5th — 4.75	

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui
Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1 - 1763
936 East 185th St.
KE 1 - 7770

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

AUKŠTO LYGIO KONCERTAS

Šv. Kazimiero lietuviškosios mokyklos tėvų komitetas, įdėjo daug darbo ir pastangų, kad lietuvių visuomenė, atvykusi į spalio 23 d. Naujosios parapijos salėje, nebūtų apvilta ir salėn įvyliota vien mokyklos taip reikalingai paramai sunešti. Mokyklai, be abejojimo, liko paramos ir pasipirties ateičiai, o gausiai atsilankusieji koncertan gerėjosi aukšto lygio koncertu.

Viešnia, sol. Irena Stankūnaitė įsigijo daug simpatijų Clevelande ne vien tik savo muzikiniai išlavintu balsu, bet ir išskirtinai simpatinga laikysena scenoje, nuoširdžiu ir jaunatvišku reveransu publikai už tokį šiltą jos dainos meno įvertinimą. Ji nepagalėjo ir keletos dainų bisui. Jei lietuvių kompozitorių dainose solistė (bent pradžioje) kiek ir parodė įtampos ir kai kurių klaidų tarsoje, jos balsinė medžiaga ir muzikalinė kultūra išryškėjo operų arijose, nors priedui padainuotoje komp. A. Kuprevičiaus Lakštutėje solistė rado labai dėkingų savo balsui melodijų.

Solistei akomponavo R. Brazaitienė.

Lietuviškuose parengimuose retai girdimas pianistas Andrius Kuprevičius vėl turėjo progos iškinti klausytojus, kad savo srityje jis yra iškilius menininkas ir jo koncerto išklauasyti yra tikrai malonus ir vertingas išgyvenimas. Kas supranta ar nesupranta Liszto sonetus ir egiudus, ar Tallat-Kelpšos Pasakos, gal kas jaučiasi priimlesnis Rachmaninovo Valsui ar Chopino melodijoms, klausant Kuprevičiaus - skirtumo nebėra, lygiai kaip dailės kūrinių parodoje — ir modernūs menas yra menas, ar kas jį supranta daugiau, ar iš viso nenori jo suprasti. Taip ir muzikoje, tiek kompozitorius, tiek ir kūrinių išpildytojas išgyvena tą kūrinių kitumą, nei eilinis klausytojas. O Kuprevičiaus išpildyme jauti ne amatininko darbą, o meniškųjų pojūčių šiltą pertiekimą į klausytojo jausmų pasaulį. Tas ryšys yra ir jis veikia ne vien todėl, kad Kuprevičius yra "savas žmogus", bet daugiausia todėl, kad išpildomi kompozitorių kūriniai yra ir jo paties kūryba ir sielos dalis.

Koncertas ir buvo būdingas ne vien puikiai pasiro-

Sol. I. Grigaliūnaitė

LITHUANIAN VILLAGE, INC., PENKERIŲ METŲ VEIKLAI ATŽYMETI, SPALIO 30 D., ŠEŠTADIENI, RENGIAMAS BANKETAS

Lietuvių salėje su menine programa, kurią išpildys jauna solistė Irena Grigaliūnaitė.

Akomponuos Rytas Babickas.

Sveikinimai raštu. Pradžią 7:30 val. vak.

Pričiusios šeimininkės paruošta vakarienė. Šokiams gros TYPONES orkestras.

Kvietimai, kuriuos prašoma užsisakyti iš anksto, gaunami: Lietuvių Klube darbo valandomis ir pas direktijos narius.

Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos Clevelande mokiniai dalyvavę spalio 17 d. sportinėse varžybose. J. Carlos nuotrauka

džiusiais solistais, bet ir šiltu jų meninių laimėjimų įvertinimu ir pasigrožėjimu.

Šv. Kazimiero lietuviškosios mokyklos tėvų komitetas, visiems gražiai padėkojęs už talką, vertas ir pats padėkos už tokias rimtos, retos ir gražios programos ir solistų koncertui parinkimą.

Po koncerto vyko pasilinksminimas apatinėje parapijos salėje.

KANADOS LIETUVIŲ JAUNIMAS ATVYKS Į CLEVELANDĄ

Hamiltono lietuvių jaunimo teatro "Aukuras" dalyviai š. m. lapkričio 27 Clevelande statys K. Binkio Atžalyną.

Ši 5 veiksmų drama, kuri pirmą kartą buvo pastatyta 1938 m. Kauno Valst. Teatre susilaukė didelio triumfo. Tai moksleivių gyvenimo drama, kuri sudomina ne

tik pačius moksleivius, bet ir suaugusius. Ši drama, vaizduodama tikrą gyvenimą iškelia žmogaus — jaunuolio taurumą, pasiukojimą.

Pažymėtina, kad šios dramatos pastatymui scenos darban yra itrauktas mūsų jaunimas susilaukęs didelio pasisekimo.

Pirmieji teatro "Aukuras" žingsniai pasirodė 1949 m. su talentinga režisore — buvusia Kauno jaunimo teatro aktore Elena Dauguvietyte - Kudabiene, kuri iki šiai dienai teatrui vadovauja.

Šios dramatos pastatyme dalyvauja 36 aktoriai ir veik visi jaunimas-moksleiviai. Suprantama, kad tokiame būriui gastrolėms išvykti į kitas liet. kolonijas yra sunkiai įmanoma, o ypač mokslo metu. Todėl jų ryžtas ir pastangos atvykti į Clevelandą su "Atžalynu" yra sveikintinas ir laukiamas. (F. E.)

• LB Clevelando I-os Apyl. valdyba įvertindama gilią prasmę ir didelę reikšmę mūsų tėvynės laisvinimo bylos kėlimui, pagarsinimui pasauliui ir kad lietuviams niekada nenurims ir netylės prieš smurto ir grobuonišką okupantą — manifestacijos ir žygio į Jungtines tautas reikalams paskyrė 50 dol. auką.

• Dail. Č. Janušas, rengtos parodos Clevelande proga per LB I-os Apyl. valdyba žygio į Jungt. Tautas Komitetui Clevelande, įteikė 25 dol. auką.

• Aldona ir Pranas Penkauskai, Dirvos skaitytojai ir rėmėjai, spalio 23 d. atšventė savo 20 metų vedybinio gyvenimo sukaktį. Ta proga jų namuose įvyko pobūvis, į kurį atsilankė giminės iš Kanados ir būrys bičiulių iš Clevelando.

• Apdraudos reikalais geriausiai patarnavimus gausite kreipdamiesi į V. Giedraitį tel. 944-6835.

X HUGH CALKINS

REMIAMAS —

- Democratic Party
- Cosmopolitan Democratic League
- AFL-CIO
- Press & Plain Dealer

FOR CLEVELAND SCHOOL BOARD

Lillian Nowicki Nolan, Co-Chairman
10732 Bellaire Road, Cleveland, O.

Dalis Hamiltono (Kanada) liet. jaunimo dalyvaujančio Aukuro teatro "Atžalyno" pastatyme. Juos pamatysime Clevelande lapkričio 27 d. šv. Jurgio parap. salėje.

Perrinkite visų žmonių burmistrą!

RALPH S. LOCHER

TAI VYRAS, VIENIŠAS VISĄ CLEVELANDĄ —
PAZANGŲ MIESTĄ — TARNAUJANTĮ PRAMONEI —
DARBININKIJAI — VISIEMS ŽMONĖMS.

ENDORSEMENTS

DEMOCRATIC PARTY

Cosmopolitan Democratic League
Cleveland AFL-CIO Federation
Cleveland Press * Plain Dealer
West Side News * West Parker
Szabadsag * America * American Home

Cuyahoga County
Democratic Executive Committee

Albert S. Porter, Chm.
Statler Hotel, Cleveland

• Clevelando Orkestro choro koncertas, pirmasis šio sezono metu, įvyks Severance Hall, lapkričio 4 ir 6 dienomis, be to, dar ir sekmadienį, lapkričio 7 d., 3:30 val. p. p. Koncertui diriguos Robert Shaw. Programoje čekų komp. kūryba. Choras išpildys Janačeiko "Msa glagolskaja" (Slavų Mišios). Šalia to, visa eilė solistų.

Koncertų pradžia 8:30 val. vak.

• Blue Cross gavo leidimą vėl pakelti draudimo mokestį 15.3 nuoš. Kai kurios miesto institucijos žada apeliuoti dėl to pakėlimo tikslingumo. Paprastai, tiek kartų Blue Cross draudimo mokestį kėlė, tiek kartų visas bylas ir apeliacijas laimėjo.

DIRVOJE GALIMA
ĮSIGYTI NAUJŲ
LIETUVIŠKŲ KNYGŲ

MOKINĖS SIUVAMOMS MAŠINOMS

Mokinsime kvalifikuotus asmenis mūsų įmonės darbams. Tai pastovus darbas, teikias puikias akordinio darbo sąlygas.

Kreiptis nuo 8:30 v. ryto iki 5 val. p. p., nuo pirmadienio iki penktadienio.

JOSEPH & FEISS CO.
2149 WEST 53rd STREET
(prie Lorain Ave.)
TEL. 961-6000

J. P. MULL-MULIOLIS REALTOR

Investavimui

7 butai, pajamos \$456 mėn. \$26,000.

2 dviejų š. namai arti St. Clair, \$11,000.

Didelis pareikalavimas vieno ir dviejų šeimų namų šv. Jurgio ir šv. Vito rajone. Norintieji parduoti skambinkite UL 1-6666.

Lietuviai bendradarbiai:
Alg. Dailidė ir Ant. Mikoliūnas
15969 Euclid Ave.
UL 1-6666

MINT TAVERN

397 E. 156 gt., Cleveland, Ohio

DEGTINĖ, ALUS, VYNAS, GERAS MAISTAS.

PENKTADIENIAIS ŽUVIS IR KITI VALGIAI

Šeštadieniais šokių muzika.

Sav. Mr. & Mrs. P. SUKIS

Tel. 531-9808

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Malonus Dirvos skaitytoju,

Be abejo, norėtumei sulaukti geresnį ir įdomesnį laikraštį. To paties siekia ir Dirvos redakcija bei leidėjai. To paties siekia ir dabar Vilties Draugijos bei ALT S-gos paskelbtasis Vilties Draugijos naujų narių verbavimo ar turimų įnašų pakėlimo vėjus. Malonėk įsijungti į šį vėjų neatidėliodamas, šiandien pat. Kaip tai padaryti, Dirvoje jau skaitei. Belieka tik Tamstai pačiam apsi-spręsti ir pasiryžti.

• **Blue Water Manor**, gražiosios vasarvietės prie Lake George savininkai Slyvinai, apmokėdami Dirvos prenumeratą, prisituntę 50 dol. Už jų gražų ir prasmingą dėmesį spaudai dėkojame.

• **ŠALFASS Centro** valdyba praneša, kad sporto darbuotojų konferencija-suvažiavimas įvyks spalio 30-31 d. Clevelande, Čiurlionio ansamblio namuose. Suvažiavimas prasidės 1 val. p. p. punktualiai.

• **Dr. Konstancija Paprockaitė-Šimaitienė** išvyko į Kanadą dalyvauti Kanados ir JAV gydytojų suvažiavime, kuris įvyks spalio 26, 27 ir 28 dienomis Toronte. Ji atstovaus East Orange Veteranų ligoninę, New Jersey. Šiame suvažiavime bus nagrinėjama stuburo smagenų ligos ir jų gydymas.

• **Nora Gugienė**, visuomenininkė, SLA išdininkė ir BALFO sekretorė, šiomis dienomis švenčia 50 metų visuomeninio darbo sukaktį.

NEW YORK

• **L. T. S. Korp! Neo-Lithuania** New Yorke metinė šventė-balfus įvyks Travelers Hotel, 94-00 Ditmars Blvd. (prie La Guardia Airport) 1965 metų lapkričio mėn. 6 d., šeštadienį, 8 val. vakaro. Bilietai gaunami skambinant tel. MI 2-0656.

* SPALIO 19 D, New York mirė dr. Steponas Vitvickis, 82 m. amžiaus, nuo 1944 metų buvęs Ukrainos prezidentas egziliėje. Dr. Vitvickis daugelį metų palaikė glaudžius ryšius su lietuvių laisvės kovos veikėjais. Vilkas pasiskyrė atstovą dalyvauti laido-tuvėse. (E)

DETROIT

• **Vlodo Mingėlos** 60 metų amžiaus ir 40 metų žurnalistinės bei visuomeninės veiklos sukaktis bus atžymėta pagerbimo pietumis spalio 31 d., 2 val. p. p., Detroito Lietuvių viršut. salėje — 3099 Tillman St.

Norintieji pagerbime dalyvauti prašomi vietos užsi-sakyti Dariaus-Gireno Klubo svetainėje, "Gaivos" ar "Neringos" krautuvėse.

CHICAGO

CHICAGOS NEOLITHUANŲ METINĖ ŠVENTĖ

L.S.T. Korp! Neo-Lithuania Chicagos Padalinys š. m. lapkričio mėn. 6 d. Jau-nimo Centre ruošia Korporacijos metinę šventę. Staliukai užsakomi pas kolegą M. Šimkų nuo 9-3 ir 5-8 val. telef. CL 4-7450. Pradžią: 7 val. 30 min.

Vakariene prasidės po oficialios dalies. Gros šokių orkestras ir veiks korporacijos baras.

Visi korporantai-ės dalyvauja su spalvomis. Maloniai kviečiami kolegų-ių artimieji ir bičiuliai.

Korp! Neo-Lithuania Chicagos Padalinys

• **Kviečiami atsilankyti** į dailiojo žodžio vakarą šį šeštadienį, spalio 30 d., 8 val. vak. ir sekmadienį, spalio 31 d., 3 val. po pietų Balleto-Teatro patalpose, 2515 West 69 St., Chicago. Aktoriai Nijolė Martinaitytė ir Jonas Kelečius, padedami Bernardo Prapuolenio, suvaidins tris vienaveiksmes dramas. Bilietai iš anksto yra gaunami "Marginiuose" arba prie įėjimo prieš spektaklius. Vakarus globoja Santara-Sviesa.

BOSTON

• **Bostono L.S.T. Korp! Neo-Lithuania** maloniai kviečia Jus į Metinę Šventę, kuri įvyks 1965 m. spalio 30 d., 7:30 val. vak. Lietuvių Piliiečių Draugijos salėje III aukšte, 368 West Broadway, South Bostone:

I. Iškilmingos sueigos atidarymas. Prof. dr. Jono Puzino paskaita — "Mūsų jaunimas Lietuvos laisvės sutemų laikais". Juniorams spalvų uždėjimas. Sveikiniai. Šokiai, puikus orkestras, bufetas.

II. Spalio 31 d. A. L. Tautinės Sąjungos Namuose, 484 East Fourth Street, So. Bostone:

Lietuvių studentų meno paroda. Dalyvauja: G. Duobaitė, D. Barūnaitė, P. Martinkus, K. Norvaiša, N. Lingertat, A. Antanavičius, J. Gomas.

Lankymo pradžia 10 val.

Grupė SLA veikėjų pas Dargius Pittsburghe.

SUSIVENIJIMO VEIKĖJŲ PASITARIMAS DARGIŲ SODYBOJE

Pittsburghas -- frateri nalinio organizacijų centras. Čia gyvena ir SLA prezidentas Povilas P. Dargis. Jo iniciatyva spalio 10 d. buvo sukvietas Vakarinės Pensylvanijos Susivienijimo kuopų veikėjų pasitarimas.

Tenka pasakyti, kad Vakari-nėje Pensylvanijoje lietuvių veikimas visą laiką buvo ir tebėra gana gyvas. Jis prasidėjo reikš-tis dar anais laikais, kada į čia ėmė važiuoti ir kurtis šimtai lietuvių ieškodami darbo anglių kasyklose ir geležies pramonėje. Tų, kurie tada kūrė lietuviškas organizacijas, jau daugelio nėra gyvųjų tarpe. Tačiau lietuvišką darbą tęsia toliau jų vaikai, čia gimę ir auge, ypač visoje apylinkėje nemažą veiklumą rodo SLA kuopos, užimdamos lietuviško gyvenimo pozicijose svarbią vietą.

Taigi, savo veiklai aptarti vieną sekmadienio popietę į Povilo ir Gertrudos Dargių sodybą suvažiavo Susivienijimo veikėjai iš Pittsburgho ir tolimesnių vietovių. Šio susirinkimo tikslas buvo SLA organizaciniai reikalai. Todėl prez. P. Dargis kreipėsi į susirinkusius primindamas, jog ateinančiais metais Susivienijimas sulaukia savo gyvavimo 80 metų. Be abejo, kalbėjo P. Dargis, kad organizacijos veikėjai pasistengs įspūdingai paminėti šią sukaktį, bet tam svarbiam įvykiui reikia suteikti gilesnę prasmę. SLA 80 metų sukaktis yra Amerikos lietuvių veiklos sukaktis. Juk tuos darbus, kuriuos šiandien atlieka bendrinės organizacijos, anksčiau teko atlikti veik vienam Susivienijimui. Dabar Susivienijimas taip pat plačiai dalyvauja visuomeniniame gyvenime. Tiems darbam organizacija turi papildyti ir telkti naujas jėgas. Tai vienas mūsų svarbiųjų uždavinių, artėjant Susivienijimui prie stambios sukakties. Šis darbas tenka mūsų kuopų organizatoriams ir kitiems veikėjams. Todėl SLA vadovybė pirmoje eilėje savo dėmesį kreipia į kuopų veikėjus, skatindama juos dėti pastangas sustiprinti kiekvieną kuopą naujomis jėgomis, prašant į organizaciją kiekvieną taurį lietuvių. Tuotiks-lu yra daromi rajoniniai ir apskrities veikėjų platesni pasitari-mai.

Toliau P. Dargis priminė, kad šie metai jau artėja į pabaigą, todėl tenka sukursti, jog galėtumėm juos baigti geresniais rezultatais. Metų pabaigai yra paskelbtas net specialus vėjus ir jo metu prirašiusiems tam tikrą skaičių naujų narių, bus duodamos dovanos. Kviečias savo darbo vaisiais apvainikuoti vykstantį vėjų. Baigdamas P. Dargis dar išskėlė keletą praktiškų nurodymų kuopom didinti. Padėkojęs veikėjams už rodomą veiklumą ir atsidavimą organizacijos reikalams, toliau kalbėti pakvietė SLA sekretorę B. Pivaronienę.

B. Pivaronienė pasidžiaugė susitikimu su savo artimaisiais ir padarė pranešimą apie SLA stovį, paaiškino kas dabar veikiama ir planuojama. Taip pat kvietė visus veikėjus padirbėti vėjų organizacijos sukakties proga. Reikš-kė savo viltį, kad pittsburghiečių veikumas nemažės ir kaip anksčiau, taip ir dabar šios kolonijos lietuviai aktyviai dalyvaus visuo-

NEW YORKO OPERETĖS CHORO METINIS KONCERTAS

Į V Y K S T A

spalio 30, šeštadienį, 7 val. vak.

Apreiškimo parapijos salėje.

Chorui vadovauja **VYTAUTAS STROLIA**.
Programoje dalyvauja:

Solistė **DAIVA MONGIRDAITĖ** iš Bostono
Aktorius **VITALIS ŽUKAUSKAS**
Akompanuoja pianistė **ALDONA KEPALAITĖ**

Šokiams groja **R. BUTRIMO** orkestras.
Veiks bufetas su užkandžiais.

Įėjimo auka 2 dol. Moksleiviams 1 dol.

meniniame gyvenime, prisideddami prie Susivienijimo palaikymo. Susirinkusieji pareiškė įvairių nuomonių, pritardami kuopų stiprinimui naujomis jėgomis. Baigus pasitarimą vyko tarpusavio pokalbiai SLA temomis.

Pasitarime ir vaišėse dalyvavo apstus būrelis veikėjų -- Viola Šinkūnas, Stanley, SLA 3 Apskr. pirmininkė, E. Žilinskienė, tos apskrities išdininkė, J. Drasutis, 40 kp. pirmininkas, P. Genaitienė, 40 kp. vicepirm. su vyru, J. Žilinskas, 104 kp. pirm. ir apskrities sekretorius, P. Mačiulienė, 40 kp. išd. B. Martinionytė-Weber 73 Moterų kuopos sek., P. Brazauskai ir P. Backunai iš Worcester, prekybininkas Martin-su SLA veikėja Eva Martin, J. ir F. Gauranskai, pasidarbavę tvarkant SLA vasarnamio reikalus, maloni namų šeimininkė G. Dargienė ir visa eilė kitų asmenų. E. Lazauskas - Laskey buvo atvykęs iš Jeanette, Pa. Jis visus palinksmino gera akordeono muzika, pritardamas dainom ir pagrodamas šokiams.

Vaišių metu buvo pasakyta gražių kalbų ir sveikinimų. Visi skirstėsi dėkodami šeimininkams už gražių priėmimą, išsinešdami geriausius įspūdžius ir didesnę pasiryžimą daugiau padirbėti Susivienijimo gerovei. (sv)

Skaityk ir platink DIRVĄ

Vytauto Ogilvio paroda Detroito

Spalio mėn. 17 d. Lietuvių namuose, Detroito, buvo atidaryta dail. Vytauto Ogilvio kūrinių paroda. Bene pirmąją savo tapybų individualia paroda debutantas užsirekomendavo gerai. Ypač lietuvių visuomenė jam parodė šiltą pritarimą: tokio didelio įvertinimo beveik niekas Detroito nėra susilaukęs. Aišku tas dar neparodo, kad dailininkas jau yra pasiekęs tapybos mene didybės.

Parodoje išstatytos allejumi 45 tapybos. Tai peizažai - natūrmor-

Dail. Vytautas Ogilvis parodos atidaryme taria žodį. Jono Gaižučio nuotrauka

A. A.

ONAI PAUKŠTIENEI

mirus, dukterį AGĄ ir žentą inž. VIKTORĄ KUBILIUS, vaikaičius AUDRONĖ, AUŠRĄ ir UOGINTĄ, liūdesio valandoje giliai užjaučiame

Kazys ir Danutė Baltai
Jonas ir Alė Čereškai
Bronius ir Irena Galiniai
Eugenijus ir Irena Maniai
Bronius ir Genovaitė Mikonijai

Dail. Vytauto Ogilvio parodos Detroito atidarymo dalyviai. Jono Gaižučio nuotrauka

tai, ir vienas "Silvos portretas". Kas parodoje ypatingo? -- Paprastas stilius, nesudėtinga kompozicija atrodo publikai ir buvo svarbiausia: atitiko jos skonius. Atidaryme prigūžėjo apie 200 lankytojų. Tokio skaičiaus žiurovų atidaryme neteko matyti. Paroduoti 36 paveiksli! Paroda bus uždaryta spalio 24 d. 3 val. p.p. Gyvendami išteklėje, jau nebenerime pasitenkinti vien meno muziejais ir juose sukrautais meno lobiais: tapybomis, skulptūromis ir pan. Daugis mūsų, kad ir būdami be ypatingo meninio išsilavinimo, norime savo bute turėti meninių puošmenų, o ypatingai šiandien lietuvių pamėgtą allejumi tapytą paveikslą.

Keičiasi laikai. Dar vyresniųjų atminimu, meno turtai buvo su-nešami į galerijas - muziejus. Menas tartum buvo uždarytas į kalėjimą ir jo reikšmė plačiose masėse prilygo nuliui. Tiesa, miestuose pastatytus muziejus lankydavo miesčionys. Buvo muziejuose buvusių 2-3 kartus per savo gyvenimą. Bet buvo kaimečių, kurie ir mirė muziejuose sutalpinų meno lobių nematę. Kiti net baigė aukštuosius mokslus puošdavo savo kambarius tik spausdintais paveikslais. Kaimiečių pirkliai, jų sienas, puošdavo išimtinai tik "abroza!". Apie originalus mažai kas ir pagalvodavo.

Keičiasi laikai. Dail. V. Ogilvio paroduota net 36 paveiksli! Kuo gi ypatingu pasireiškė dailininkas, kad sugebėjo palenkti širdis savęs? Apytikria statistika, žinome, kad Detroito įvairūs dailininkai svečiai praityje buvusiose parodose yra pardavę virš 1000 pav., bet ir dailininkui debutantui "savam žmogui" detroitiečiai parodė ypatingą jautrumą ir nupirko toki didelį skaičių tapybų. Čia pastaravo realistiinio stiliaus kompozicijos. Tai patiko publikai. Atrodo, kiekvienas už savo pinigą nori pirkti savo butui tokią puošmenę, kurią jis supranta, kuri jam prie širdies. Be to, kainos neviršiojo 100 dol., bet daugiausia sukosi apie 40-60 dol.

Dail. Vytauto Ogilvis nėra teptuko ir paletės naujokas. Ne! Jis tikriausia tapo virš 20 metų. Tačiau pirmąją meno parodą sugebėjo prisiruošti tik šiomet.

Džiaugiamės debutantu dailininko pavykusių debiutu ir visuomenės įvertinimu. Tačiau tegu menininkas nepakyla puikybės. Tai tik pirmi laimėjimo žiedeliai. Tikrojo meno kelias dar tolimas ir skausmingas. Jis turi dar daug mokytis, dirbti ir aukotis. Meno aukštybės begalinės ir nepasiekiamos... bet reikia stengtis, reikia ryžtis, bent priartėti prie jų.

Mūsų sveikiniai.
Vl. Mingėla